

LAGUNEN

Årgång 16. Nr.4. 2022

Interviewer
med

William
Spetz

Sven
Björklund

FÖRDOMS
PODDEN LIVE
MED EMIL PERSSON

Kretsloppet
Secondhand & Återbruk

LAGUNEN

Årgång 16. Nummer 4

År 2022

Ledaren.

Hej på er!

2022 har varit ett händelserikt år.

*Vi började återhämta oss från pandemin lagom tills
det bröt ut krig i Ukraina. Vi har haft val och
fått en ny regering. Drottning Elizabeth av
England och kungen av ishockey, Börje Salming,
har lämnat oss. Smederna grep sm-guldet i Speedway
för 6:e gången och Joakim Berg släpper sin
första skiva efter att Kent upphört att
existera. Lagunen har under året följt händelserna i
världen, i Sverige och i Eskilstuna och erbjudit
läsaren tips på aktiviteter, poddar, recept och
gett oss unika personliga intervjuer med
kända personer från nöjesvärldens alla hörn.*

*Jag vill tacka hela redaktionen för ert
fantastiska arbete och önska er
och läsarna en riktigt god jul.*

/Douglas

Qrkod till ledaren

Qr koder:

Lagunens hemsida

Soundcloud- Ljudklipp

Lagunens Facebook

Lagunens Instagram

ADRESS:

Lagunen
Rosstorpsvägen 12
633 54 Eskilstuna

TELEFON:

016- 710 74 23

E-POST:

lagunen@eskilstuna.se

HEMSIDA:

Tidningenlagunen.se

FACEBOOK:

Arbete och aktivitet i
Eskilstuna kommun

INSTAGRAM:

Arbeteochaktivitet

SOUNDCLOUD:

Lagunen och Digitalkraft

ANSVARIG UTGIVARE:

Douglas Gilljam
Företagshus
Munktellstorget 2
633 43 Eskilstuna
Telefon: 070- 167 21 55
E-post:
douglas.gilljam@
eskilstuna.se

TRYCK:

Arkitektkopia
Svarvargatan 9
Eskilstuna

INNEHÅLL:

SIDA:

- 2. LEDAREN
- 3. ANNONSER/ INSÄNDARE
- 4-7. WILLIAM SPETZ
- 8- 10. SVEN BJÖRKLUND
- 11. HUSTOMTEN
- 12-13 KRETSLOPPET/ VIMMELBILDER
- 14-15. SENASTE NYTT
- 16-17. NUMRETS FRÅGA
- 18-19. UTVECKLINGSSIDAN
- 20. PÖDDECESSION
- 21. RÄV
- 22. RECEPT
- 23. HUMOR
- 24. NUMRETS BILD

Annons/Insändare

JULDIKT

Änglarnas jul har ett namn
i kyrkan sitter en vacker dam
hon öppnar ögonen
Kristus hon ser
må vare du evigt hon ber
vacker som du underbar som jag
Helig och helig ditt sköna lag
hamnen är glada barnet är född.

Skrivet av: Rooma Svedgren

Qr kod till dikt.

God jul.. & Gott nytt år
Önskar
Redaktion Lagunen

Qrkod till intervjun

WILLIAM SPETZ

Kan du berätta lite om dig själv, vem är William Spetz?

- Jag är 26 år gammal, född och uppvuxen i Umeå men flyttade till Stockholm efter studenten för att satsa på skådespeleriet som är min största passion. Jag älskar att skådespela och att jobba hårt med det och när jag är ledig så älskar jag att göra precis ingenting. Sova, se på tv-serier och ligga kvar i sängen hela dagen med fikabricka, det är det bästa jag vet.

Du hade ett program tillsammans med dina två kompisar Linda och Hampus som hette "22 kvadrat". Berätta lite om det här programmet? Var det ni tre som var manusförfattare?

- Ja, vi startade en radiositcom 2016 och gjorde fem säsonger av den serien som handlade om att vi spelade fiktiva versioner av oss själva när vi bodde tillsammans i en väldigt liten lägenhet. Vi bodde tillsammans på riktigt efter studenten så själva idén var väldigt inspirerat från verkliga livet. Vi skrev alla avsnitt tillsammans.

Hampus, Linda & William.

Hur skulle du säga att William i programmet skiljer sig från riktiga William?

- Jag tror att vi alla tre förstärkte olika karaktärsdrag som vi kanske har i verkliga livet, fast att vi verkligen tog ut svängarna i serien. Skillnaden är nog att jag inte är lika dramatisk som person. Det är ju mycket dramatik och tjafs mellan dom tre i serien och riktigt den relationen har vi inte. Jag är nog lite lugnare än William i programmet.

Hur var det att lägga ner programmet?

- Det var lite sorgligt, men eftersom vi gjort väldigt många avsnitt under tre års tid så kände vi också att vi hade berättat så mycket vi kunde om de karaktärerna. Men det var en fantastiskt rolig tid att få göra det tillsammans med sina bästa vänner.

Det är många olika karaktärer i "22 kvadrat". Vilken är din favorit karaktär i programmet?

Jag älskar Lindas karaktär Anita, den rökglada grannen. Jag älskade att skriva scener åt Linda där hon kunde improvisera som Anita. Sedan var det väldigt roligt när jag fick spela Sofia Lindh och försvinna in i henne ibland.

Vet du på ett ungefär hur många som lyssnade på er?

- Jag hade ingen koll på det, men de lyssnare vi hade var så väldigt fina. De hörde av sig och skrev och när något hade hänt i serien så kunde de komma med frågor eller önskemål om vad som skulle hända närmast, det kändes som att de levde med oss i den där lilla lägenheten. Det var väldigt fint.

Vilket är ditt favoritavsnitt av 22 kvadrat?

- Jag lyssnade sällan på avsnitten så jag har svårt att ha någon åsikt om vilka som faktiskt blev roligast eller bäst. Men jag minns att det var väldigt kul att spela när Sofia skulle föda barn, det var mycket som hände. Sedan var det kul att göra "Vår tid är nu" avsnittet då vi gjorde en specialavsnitt av "Vår tid är nu". Vi gjorde det just för att det var något helt annat. Sedan var det någon utekväll som var väldigt rolig att spela in och när Linda jobbade på hemtjänsten!

Nu till programmet Bokbussen, hur skulle du beskriva din roll Love?

- Jag skulle beskriva honom som en aningen självupptagen ung journalist som gärna sätter sig själv i fokus istället för människorna han ska berätta om. Han har inget konsekvenstänk och slänger gärna folk under bussen för att hans "journalistik" ska bli spännande. Han är nog inte så intresserad av sanningen, utan snarare att bli populär och uppskattad själv.

"De lyssnare vi hade var så väldigt fina".

Om du skulle göra reportage om Bokbussen. Om Lars och Katrin hade funnits i verkligheten och du var den som var reporter hur hade du gjort det?

- Då hade jag nog försökt komma åt verkligheten lite mer än Love, jag hade försökt fånga deras vardag istället för att göra deras vardag värre som Love tenderade att göra, för att göra sitt reportage mer spännande.

I de flesta av dina projekt så ingår humor, är det svårt att hålla sig för skrätt?

- Ofta är det väldigt svårt för mig att hålla mig, jag är väldigt dålig på det och ofta får man ta om för att jag spricker. Då är det bara att jobba med skammen och när jag skäms tillräckligt mycket så kan jag tillslut hålla mig. Men lätt är det inte.

Du har även gjort flera filmer och tv-serier. En jag minns väl är "Hoppas faffa dör".

Hur skulle du beskriva den serien?

- Det var en humorserie av Thobias Hoffmén som handlade om tre barnbarn som gick och väntade på att deras farfar skulle dö så att de kunde få hans arv. Utöver att jag spelade ett av barnbarnen så hade jag glädjen att spela farfar, det var så fruktansvärt kul. Jag fick en sådan där åldersmask som tog fyra timmar att sminka på varje morgon och när vi filmade på äldreboendet så var det flera äldre som trodde att jag var en 80-årig herre på riktigt, så tillslut spelade jag bara med hela dagarna. Det var så roligt!

Vi har också sett Dig i Solsidan. Vilken är din roll där?

- Där spelade jag en skönhetsterapeut som hette Sappe. Det var så pirrigt för att jag växte verkligen upp med den serien. Är så glad att jag fick vara med på ett hörn.

Sommar i P1 var helt fantastiskt, jag har sällan gråtit så mycket, vad fick du för respons efter det programmet?

- Åh, vad fint. Responsen var väldigt varm. Det var flera som hörde av sig och delade med sig av sina berättelser och berättade att de kände igen sig, och det gjorde mig väldigt rörd och tagen. Att människor delade med sig av sina liv. Det glömmar jag aldrig.

Du har en show som handlar om din mormor, berätta lite om den.

- Ja, det är en självbiografisk föreställning där kärnan av berättelsen är min mormor och vad hon betydde för mig. På många sätt är det nog det projekt som betytt mest för mig, just för att den handlade om henne. Jag fick spela teater och sörja min mormor samtidigt. Det var ganska omtumlande.

Vad har du fått för respons på den? Jag tyckte den var jättebra.

- Vad glad jag blir! Publiken har varit så fin och jag hade turen på att få åka på turné, så det var människor från hela landet som tog med sig sina mormödrar och sina barnbarn och gick tillsammans. Det var fint att vi kunde dela det tillsammans.

Musiken till showen har du gjort tillsammans med låtskrivaren Andreas Grill som även har gjort låtar till Grottesco, hur hittade du honom?

- Det var producenten Jonas Kahlund som också är en del av Grottesco som rekommenderade honom. Jag föll för honom pladask och vi har jobbat tillsammans till och från i över fem år på olika projekt. Andreas Grill är helt briljant.

Hur mycket skulle du säga att musiken gör i en show?

- Musiken gör väldigt mycket tycker jag. Den är med och formar vilken värld vi kastas in i och hjälper till med känslomässiga stämningar. Jag älskar att jobba med musik och med Andreas.

Nu till din nya show, "Hjälp mig inte" som du gör tillsammans med Sven Björklund, som du även gjorde bokbussen med. Hur är det att stå på en scen med honom jämfört med att göra podd tillsammans?

- På många sätt så är det ganska likt, för i båda sammanhangen så handlar det om att vi bollar mot varandra som skådespelare. Och jag försöker hålla mig för skratt, återigen.

"Det var fint att vi kunde dela det tillsammans".

Vad handlar showen om?

- Det handlar om en patient och en läkare som båda bär på en hel del problem. De möts under ett vanligt läkarbesök men blir kvar med varandra och fortsätter prata i undersökningsrummet när vårdcentralen stänger, ganska snart föreslår läkaren en afterwork. Sedan går det bara utför.

Jag har sett showen och tyckte den var väldigt bra, i showen så dricker ni alkohol och äter pizza är det riktig pizza och riktig alkohol?

- Pizzan är hundra procent riktig vilket jag tycker är underbart att få äta pizza om och om igen, medan vinet och bubblen är alkoholfritt.

Hur kom du på att börja jobba med Sven vad har du sett eller hört med honom innan?

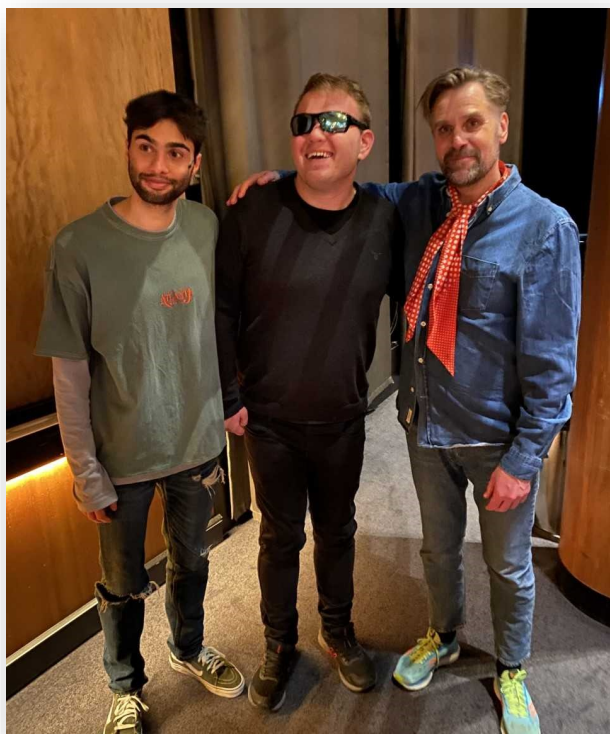
- Jag hade följt honom via Klungan och Mammass nya kille och när vi träffades en gång på en inspelning så blev jag helt vänskapskär i honom. Han är en helt fantastisk människa och skådespelare och jag vill alltid jobba med honom.

Du har gjort mycket i din karriär, alltifrån YouTube, shower, tv-serie, humorprogram till poddar, ja listan är lång, men vad är det roligaste du har gjort?

- Det är så svårt! På många sätt är mormorföreställningen väldigt speciellt för mig, men sedan var TV-serien "Filip och Mona" också bland det absolut roligaste jag har fått vara med och skriva och spela i.

För de som inte lyssnat eller tittat på dig vad skulle du rekommendera att de ska titta eller lyssna på först?

- Jag blev så glad att du hade lyssnat på Bokbussen Albert, för den radioserien var verkligen så himla rolig att göra. Så jag skulle rekommendera att man hoppar på den. Mest av allt för att få ta del av Helena Lindegrens och Svens genialitet. De får mig att skratta ända ner från magen.

På bild: William, Albert och Sven.

Faktaruta:

Namn: Frans Erik William Markström Spets.

Ålder: 26 år.

Uppväxt: I Umeå

Yrke: Skådespelare och manusförfattare. William blev känd genom sina humorsketcher på Youtube som 15-åring.

Projekt: Bland annat egna Youtube sketcher, programledare för Melodifestivalen, självbiografisk enmansföreställning "Mormor jag vet att du är i himlen, men har du tid en timme?"

Reportage av: Albert Uhlin.

SVEN BJÖRKLUND

Du jobbar som en skådespelare och komiker, finns det något mer än det som du skulle vilja jobba med ?

- Jag började min skådespelarkarriär i Umeå på slutet av nittiotalet. Jag fick jobb på en teater som heter Profilateatern. Jag arbetade som skådespelare där och kände att jag ville vara med och göra alla processer som finns när man gör teater. Jag har massor med åsikter om till exempel scenografi, ljus, sminket, klädseln, manus och regin. Så när vi startade Klungan så fick jag göra allt det där. Jag är skådespelare, men jag har fått lära mig massor annat på vägen.

Och du är väl lite komiker också i med att det är humor i det du gör?

- Ja, precis det tycker jag också

Du är en del av humorgruppen Klungan kan du berätta mer om gruppen. Hur startade ni? Vad gör ni?

- Det började med att när jag bodde i Umeå gjorde jag små föreställningar, teater och andra egna projekt. När Olof Wretling och Mattias Fransson som är ifrån Umeå flyttade tillbaka ifrån Göteborg, för att de skulle göra en kortfilm som Olof hade skrivit. Den hette Apberget. De behövde en ny skådespelare med i den filmen för det var någon som hade hoppat av och jag blev tillfrågad istället. Vi insåg ganska snabbt att vi hade samma typ av humor och att vi hade roligt tillsammans. Vi gjorde någon teater tillsammans och efter det gjorde vi en krogshow som sändes på P4 Sveriges radio. Efter det sa vi upp oss från våra jobb och började istället samarbeta med en kille till som heter Carl Englen. Tillsammans startade vi Klungan.

Men du och Olof har väl gjort en del grejer själva också. Ni gjorde ju dels det här barnprogrammet dator och boken till häst genom Västerbotten?

- Ja, den boken skrev vi tillsammans och gjorde sedan som en föreställning för Sveriges Radio P4. Jag och Olof har gjort en del egna grejer tillsammans men annars har vi grejat tillsammans allihopa. Vi startade Mammans nya kille år 2004. Det var det första humorprogrammet som har gjorts för Sveriges Radio och som har gjorts i Norrland. Då tänkte jag wow, nu skriver vi historia.

Du har ju också varit med i en mängd olika tv-produktioner bland annat julkalendern Hotell gyllene knorren som arkeologen Rudolf. Vilka karaktärsdrag känner du igen dig själv i?

- Det var ju två arkeologer som heter Rolf och Rudolf som letade efter en skattkarta men de var ganska förhöjda. Jag har svårt och hitta några likheter egentligen förutom att de pratade norrbottniska.

Julkalendern Gyllene knorren.

Hur var det att vara med i en julkalender och hur lång tid tog processen?

- Det var ganska längesen men jag kommer ihåg att vi började i februari någon gång och jag kommer ihåg att vi spelade in i Stockholm i något gammalt konferenscenter. Det var i en ganska fin lokal, i det där gamla slottet som skulle vara hotellet. Jag minns att det var mycket snö det året. Det var väldigt roligt att vara med i en julkalender det känns häftigt på något sätt, väldigt historiskt att folk kommer ihåg julkalendern. Det var en väldigt stor produktion och vi hade det väldigt kul jag och Olof.

Hur skiljer det sig från att vara en röst på tv mot att vara en karaktär? Du var ju berättarrösten till Häxan Surtant hur var det?

- Det är ju så klart en skillnad, men just med Häxan Surtant så var det väldigt enkelt. Det var Carl Englen som skrev och regisserade Häxan Surtant. Carl är också med i Klungan, de hade redan spelat in allting så när jag kom dit så fick jag se på en tv-skärm på det de hade spelat in och jag behövde bara pratade in det som jag skulle säga.

Du och Amy har programmet "Mammas nya kille" vilken är din favorit karaktär?

- Många är en sån där som jag tycket väldigt mycket om och så gillar jag Lacken och Tråden.

Hur kommer ni på alla karaktärer som är med i programmet?

- Ja, det är väldigt olika oftast så gör man olika röster som man håller på dumma sig med eller man sitter i bilen och pratar med sig själv och vips så har man kommit på en röst och så kanske den är rolig och så försöker man skriva någonting till den.

Vem av alla karaktärer skulle du ta en öl med?

- Då tror jag att jag skulle ta en öl med Marco. Bada bastu med honom och prata om Tornedalen och allt tokigt han har varit med om.

Vad tycker du om att andra lägger upp klipp på nätet från erat program?

- Det tycker jag är helt okej det får man gärna göra.

Du har gjort radio programmet bokbussen kan du berätta lite om var den serien handlar om?

- Bokbussen handlar om en kille som vill bli journalist men är inte där än som heter Love. Han vill göra ett häftigt reportage om kriminalitet och såna där saker men hamnar i stället på en bokbuss i Västerbotten där det inte händer någonting. Love får följa med paret Lars och Katrin som åker runt i den där bokbussen och fikar och det händer inte så mycket.

Mammas nya kille

Teatergruppen
Klungan

Vad är skillnaden mellan att göra ett humorprogram med sketcher eller humorprogram som är som en serie?

- Om det är som en serie så måste man följa en röd tråd, A till Ö. När man gör sketcher så är det bara korta scener. Då kan du ju vara så att Anders kommer in och visar sina muskler och sen efter det kommer Agneta in och pratar om hur det är och bo i Luleå, så det är väl egentligen det som är skillnaden bara.

Nu sänds "Mammas nya kille" i P4 hur kommer sig att ni bytta från P3 till P4?

- Jag vet inte, men de gjorde om P3 till en mer musikkanal de vill inte ha så mycket humor där och P4 var intresserade av att fortsätta sända "Mammas nya kille" så då blev det så.

På bild: Albert och Sven.

Om man skulle göra ett humorprogram eller en humorpodd har du något tips?

- Sitt och prata bara och ha roligt eller om ni gör sketcher, bestäm då vilken ordning ni vill ha dom.

Din humor kallas för Norrlandshumor, vad är det för specifikt med den?

- Ja, det där är väl inget som finns utan det är väl Stockholmare som har försökt sätta en etikett på vad det är. Det är väl egentligen bara att vi gör många norrländska dialekter.

Vad av det du har gjort i din yrkesverksamma liv tycker du har varit roligast?

- Ja, det måste ju vara Klungan ändå, det har varit roligast. Men jag älskar också radion det är svårt att säga vad om är roligast.

Faktaruta:

Namn: Sven Allan Reinhold Björklund

Född: 29 mars 1973

Familj: Hustru och två barn

Uppväxt: I Luleå

Bor: Krokek

Yrke: Skådespelare, komiker, författare och medlem i teatergruppen Klungan.

Roller: Medlem i teatergruppen Klungan, radio-programmet Mammas nya kille, tv-serien Ingen bor i skogen.

Fritidsintressen: Titta på tv- serier och umgås med mina barn så mycket som möjligt.

Reportage av: Albert Uhlin

Qrkod till intervjun

Hustomten

Vid jul och nyår dyker olika naturväsen upp.

Enligt nordisk mytologi är **Hustomten** ett litet väsen med övernaturliga krafter. Hustomten ser ut som en gammal gubbe i olika längder, långt, grått skägg och en röd eller grå tomteluva. Hustomten kallas också för Gårdstomten, Tomtevätt eller Nisse beroende på vart i Sverige du bor.

Det sägs att Hustomtarna bor i och runt hus och skjul på bondgårdar och avlägsna hus eller fäbodrar. De är skygga och svåra att få syn på, så om du har lyckas få syn på en hustomte så har du haft riktigt tur.

Förr trodde man att tomtar var de första ägaren av landet som inte kunde gå vidare efter sin död. De ville göra allt för att sitt land skulle vara bra. Andra trodde att det är bara någon mystik varelse som dyker upp och ser till att ägarna tar hand om sin lada, gård och djur.

Enligt svensk folktro beskyddar hustomten djuren i stallet eller i ladugården. Det är därför viktigt att bonden håller sig väl med hustomten och inte gör dem arga. Tomtarna sägs ha ett väldigt dåligt temperament och kan straffa ägaren om denne missköter sina djur eller behandlar sin hustomte respektlöst. Om du respekterar honom så kommer han att skydda ditt hushåll och gård från framtida olyckor och katastrofer enligt sägnen.

Som tack för hjälpen på gården så skall man ge hustomten mat. De sägs gilla risgrynsgröt med en klick smör. Det är därifrån som traditionen att äta risgrynsgröt under julen kommer ifrån.

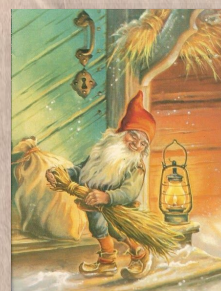

Hustomten och **Jultomten** är inte samma sak även om båda är en förebild för dagens Jultomte. Den svenska jultomten som är en blandning av amerikanska Santa Claus och hustomten i gammal svensk folktro, importerades som tradition till Sverige från USA under 1800-talet.

Den sannolika inspirationen till jultomten är biskopen Sankt Nikolaus, som på 300-talet levde i staden Myra i vår dags Turkiet.

Nikolaus skrev in sig i kyrkohistorien genom sin stora givmildhet. Till exempel lade han mynt i de fattigas skor på natten. Det är därifrån traditionen kommer att i vissa länder ställa ut inneskorna utanför dörren för att sedan hitta en liten present i dem på julaftonsmorgon.

Vår nordiska hustomte har dock inte mycket gemensamt med jultomten. Hustomten var ett väsen i folktro som förväntades själv bli uppvaktad och belönad med mindre gåvor, inte tvärtom. Dessutom ville han ha belöningar året om.

Qrkod till ljudklipp.

Skrivet av: Ulrika Arvidsson och Adam Palm.

Kretsloppet

Secondhand och återbruk

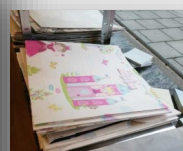

Kretsloppet är en dagligverksamhet/sysselsättning som bedriver en secondhandbutik. Butiken drivs av deltagare inom Arbete och aktivitet i Eskilstuna kommuns regi. Under hösten har Kretsloppet fått en större och ljusare lokal och de huserar nu på Tegelbruksgatan 15. Den nya lokalen är stor och har flera olika utrymmen som innehåller rum för snickeri, syrum, tvättstuga osv.

Det finns gott om plats att arbeta med tillverkning av Kretsloppets återbruksprodukter. Deltagarna på Kretsloppet tillverkar bland annat necessärer, vimplar, kassar, fruktpåsar med mera. De slipar och målar även om skadade möbler och lagar vid behov trasiga kläder. De förbättrar och gör om så att sakerna blir säljbara i butiken.

Vill du skänka saker eller kläder till Kretsloppet? Kontakta *Rosi* på mobilnummer: **070-0866325** eller *Sinikka* på mobilnummer: **070-8332785**

När du handlar på Kretsloppet går alla pengar till olika organisationer eller projekt främst i Eskilstuna som verkar för något gott. Du som kund väljer själv vart du vill att dina pengar som du handlar för ska gå. Kvinnojouren Moa, Eskilstuna stadsmission, Livbojen och Eskilstuna djurskyddsförening är några exempel på organisationer som får ta del av pengarna som Kretsloppets verksamhet får in.

Den 30 november slog Kretsloppet upp dörrarna för allmänheten. Lagunen var där och tog vimmelbilder som du kan ta del av på nästa sida.

Qrkod till reportage.

Vimmelbilder

*Ordinarie öppettider
Tisdag - Torsdag
Klockan 10-15.*

*Under december månad kommer de ha varierande
öppettider. Kretsloppets ordinarie öppettider
gäller från den 3 januari 2023.*

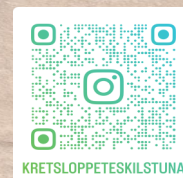
Stängt 23 december - 2 januari 2023

Följ oss på sociala medier!

*På vår Facebook och Instagram uppdaterar
vi bland annat ändringar av öppettider och vad
som finns i butiken.*

Facebook

Instagram

QR-kod till ljudklipp:

SENASTE NYTT

Pernilla Wahlgren tar över
"Allsång på Skansen"

Det blir Pernilla Wahlgren som tar över Allsång på Skansen efter Sanna Nielsen.

Sverige försvarade
VM-guldet i innebandy
– utklassade Tjeckien i finalen.

Det svenska herrlandslaget
besegrade Tjeckien med 9–3 och
försvarade sitt VM-guld i en final.

En bil körde ner i Eskilstunaån.

Föraren lyckades själv ta sig upp och var
oskadd. Bilen fick bärgas. Varför bilen
hamnade i ån är fortfarande oklart.

Den folkkäre skådespelaren och
vissångaren **Sven-Bertil Taube** har avlidits.

Sven– Bertil dog i London, han blev 87 år
gammal.

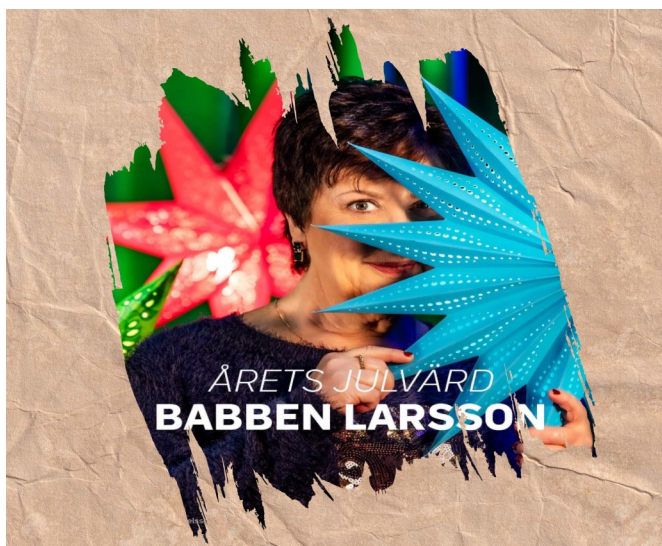

En kungskobra har smitit på Skansen-Akvariet

En kungskobra smet från sitt terrarium på Skansen-Akvariet. Besökare filmade när kungskobran smet och rymningen upptäcktes omgående. Efter en vecka på rymmen ringlade den 2,2 meter långa, giftiga kungskobran tillbaka till sitt hem. Kungskobran är världens största giftorm och ett bett kan döda en människa.

SVT:s julvärd i år

Börje Salming har gått bort.

I augusti blev det känt att Börje Salming drabbats av den obotliga sjukdomen ALS. Sedan Börje insjuknade har hans tillstånd försämrats snabbt.

Börje Salming är en av hockeyns allra största talanger. I November hyllades han stort i Scotiabank Arena. Arenan var fylld med åskådare när Börjes gamla hockeylaget Toronto Maple Leafs hyllade ikonens ankomst i Kanada. Den 24 november somnade Börje Salming in. Han blev 71 år gammal.

Årets julklapp är det **hemstickade plagget**. Enligt HUI (Handelns utredningsinstitut) som utser årets julklapp behövs en klapp som representerar värme och omtanke efter ett år av ekonomisk oro och krig.

Skrivet av: Emil Pettersson och Marjan Dimovski.

Vad är din bästa/ viktigaste jultradition?

Viktor:

- Fira med familjen och titta på Kalle Anka.

Jenny:

- Fira med släkten.

Anders:

- Kalle Anka och Jansson frestelse.

Knut Knutsson:

- Mina traditioner ser lite olika ut beroende på vart jag befinner mig. Antingen är jag i Småland eller i Uppsala fast traditionen att gå på julmässa gör jag oavsett vart jag är.

Aleksandar:

- Fira Serbisk jul i januari.

Vad är din bästa/ viktigaste jultradition?

Lars-Åke:

- Titta på Kalle Anka och
att få julklappar.

Linda:

- Åka hem till mamma och fira jul.

Rickard:

- Julskinka och Kalle Anka.

Anders:

- Julklappar.

QRkod till reportaget.

UTVECKLINGSSIDAN

Nu när julen börjar närma sig tänkte vi här på Lagunen ta en titt på jul appar. Vi märkte snart att många av dessa riktar sig mot barn. Dessutom är det mycket reklam. Trots det tycker vi att det kan vara nyttigt att informera om dessa.

Vi började med Google Playbutik, vilket är det stället där man hittar appar för Android telefoner. En av de första jul apparna vi tittade på var en app som hette **Nedräkning till jul**.

Det fanns flera datum-inställningar, och bland dessa fanns 24 december. Mot en fin bakgrund kunde man se en nedräkning. Tyvärr var det en del reklam.

Vi tittade vidare och fann att en av de första alternativen var en app för att måla jultomten. Appen hette **Jul färg**. Det är värt att nämna då det kan passa någon kreativ person.

Sedan kom vi till julspelet. Detta verkar vara en populär kategori. Den första av de vi valde att testa var **Match 3: julresa puzzle**.

Vilket verkade ganska roligt. I det här spelet gäller det att forma linjer av samma form genom att byta plats på dessa. De första nivåerna var hjälpsamma i att informera om spelmekaniken. Det var en gradvis höjning av svårighetsgraden, utan att bli för utmanande.

Nästa spel vi tittade på var **Julflykt lilla tomten**. I detta spel följer man en pojke som en dag finner att hans pappa har försvunnit. Med hjälp av en robot och totemagi ger han ut julkappar och löser ett mysterium. Tyvärr var appen dåligt översatt vilket gjorde det svårt att förstå vad det handlade om. Spelet gick ut på att hitta föremål och använda dessa för att lösa pussel. Ett intressant koncept men krångligt att förstå på grund av en den dåliga översättningen.

Det sista spelet vi testade var **Dolda föremål - Jul**. I detta spel gällde det att finna föremål i en julszen. Vissa föremål var lättare att finna än andra. Tyvärr fann vi att det tog flera försök för att komma vidare till nästa scen. Vissa scener skickade en tillbaka till Playbutiken för att ladda ner liknade spel.

Dessutom fanns det två fotoredigeringsprogram för julfoton. Med hjälp av totemössor och girlanger kan man skapa mysiga bilder.

Slutled-par för juliga

ningsvis fann vi två ap-bakgrundsbilder till ens telefon.

Vi tittade även på vad iPhone-användare har för möjligheter när det kommer till julappar. Först ut hittade vi en nedräkning till jul för Iphone

Julnedräkning 2022 plus jullåtar.

Den räknar ner till jul och spelar jullåtar.

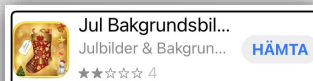
Därefter fann vi en app som man kan använda för att ladda ner jullåtar som ringsignaler. Den hade dock bara en trea i betyg. Den hette **Julringsignaler.**

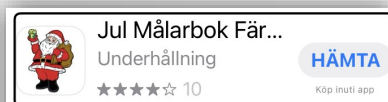
En riktigt intressant app vi fann beskrev sig själv som ett hjälpmedel för att skriva rim till ens julkappar. Namnet på denna var **Julkapps rim. Hitta rim till dina julkappar.**

Precis som för Android fanns det även julig fotoredigering och julkbackgrunder. Den vi tittade lite närmare på kallades **Jul bakgrundsbilder.** En fin app för den som vill dekorera sin telefon lite extra i jul.

Vi fann även en målarboks app för iPhone för att måla jultbilder. **Målarbok jul** beskrev sig själv som en app där man kan måla genom att använda iPhones touch screen.

Slutligen fann vi ett julspele för att hitta dolda föremål i en julsken. Något som även fanns till Android. Denna app gick under namnet **Dolda föremål- sök och finn objekt.**

Slutligen vill vi rekommendera en app för julrecept som både finns för iPhone och Android.

Mejeriföretaget Arla har ett flertal olika julrecept på deras hemsida. Det finns något för alla där, från klassiska maträtter till vegetariska alternativ. För gottgrisar finns det även en uppsjö av recept på juldodis. Förutom recept kan man även finna inspiration för dukning och hjälp med julplaneringen.

Qrkod till reportaget.

PODDRECENSION

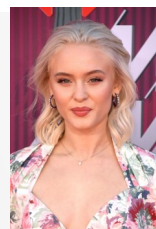

Till det här numret av Lagunen har vi lyssnat på Fördomspodden. Fördomspodden är en intervju-podcast där Emil Persson ställer flera fördomsfulla påståenden i stället för att ställa vanliga frågor som man kanske normalt gör i intervjusammanhang och det är just det som skiljer denna podd från många andra intervju-poddar. De som gästar podden är alltifrån musiker, dansare, programledare, politiker med flera. Det gör att det också blir en bredd i podden och man kan alltid hitta någon person som blir intervjuad av Emil som man har intresse av att lyssna på.

I ett av poddavsnitten besöks Emil av **Tony Irving**. Emil radar upp olika fördomar som Tony får dementera eller bekräfta. Det kommer fram att Tony älskar att vara med i tv-programmet "Fångarna på fortet" och att han har varit med sammanlagt nio gånger. Fördomen om att Tony skulle vara fåfäng bekräftar han. Tony älskar att åka till Gran Canaria och åker dit två gånger om året minst. Tony berättar i podden att innan huvudrätten har kommit in på restaurangen så har han ätit sig mätt på bröd och aioli. En annan fördom som bekräftas är han älskar begreppet cha cha cha.

Den andra intervjun vi lyssnade på var med **Zara Larsson**. Zara bekräftar att fördomen om att hon var ett "kryckobarn" i skolan och skulle vilja släpa med dem till skolan och vid minsta lilla blåmärke använda kryckorna för att därmed kunna göra en storstilad entré till klassrummet. Zara berättade att det var hennes dröm. "Jag fick aldrig kryckor jag var djupt, djupt besviken över det". Det är inte bara en fördom utan också en sanning. Fördomen att Zara skulle vilja avskaffa kungahuset dementerar hon. "Jag älskar Kungahuset!" svarar Zara i podden.

I den sista intervjun vi lyssnade på gästade **Anis Don Demina**. Anis dementerade att han måste göra bomben hundra procent i alla pooler han kommer i kontakt med? Anis berättar att han är lite mer som en pensionär som gillar att njuta i vattnet.

Färdas Anis Don Demina ofta i bilar där basen hörs över hela kvarteret? Anis berättar att det gör han inte utan han lyssnar på musik via sina airpods.

I poddavsnitten ges gästerna verkligen möjlighet att besvara de fördomar som folk i allmänhet har om dem och de får prata till punkt. Vi tyckte att podden var lite oförutsägbart, underhållande och man fick många fördomar bekräftade och tillbakavisade. Vi fick samtidigt en tankeställare om hur många fördomar man har gällande personer som man bara sett på tv eller hört i andra sammanhang. Det krävs nog också en hel del mod och självinsikt för gästerna som är med i podden då det kan vara lite jobbigt att få andras fördomar rätt i ansiktet men då det sker i en god ton mottogs det också mer lättsamt trots att det handlar om kanske lite jobbiga fördomar emellanåt.

Lagunen ger Fördomspodden ett betyg på **7 av 10** möjliga, där 1 är lägst och 10 är högst.

RÄV

Qr kod till reportaget.

Rödräven är ett hunddjur som räknas till släktet Vulpes. Rödräven är tillsammans med Fjällräven de två arter av räv som förekommer i Sverige.

Rödräven finns i hela Sverige.

Rödräven, oftast kallad för räv, har en diet bestående av möss, kaniner, ekorrar, fiskar, grodor, bär och insekter. Räven är en typ av hund som jagar men jagar ensam istället för i flock därför behöver de hitta byten som är enkla att ta. Räven är även känd för att leva på både bär och frukt. Rävar har ett otroligt bra minne så de kommer ihåg det bär/frukstället de varit på för att sedan komma tillbaka året efter.

Rävarna lever ensamma förutom under parningstiden. Räven parar sig från december till februari när man kan höra honornas skrik under natten. Varje vinter så bildar rävarna par, det paret fungerar som föräldrar till de nyfödda ungarna tills de blir stora nog att klara sig själva.

Rödräven blir könsmogen vid 10 månaders ålder.

Honorna föder mellan 5 och 7 valpar i april-maj och diar dem under en månad i en håla i

marken, en så kallad lya. Rödräven slår sig gärna ner i övergivna grävlingsgryt eller kaninhål.

Valparna matas genom att föräldrarna kräks upp halvmält mat. Efter fyra månader lämnar ungarna boet och även föräldraparet skiljs åt.

Rödräven har en kroppslängd på 75cm. Till det tillkommer svansen som är 40 cm. Hanen väger ca 8kg medans honan väger 6,5 kg.

Den har en rödfärgad rygg och en vitfärgad buk. Till vintern har rödräven en tjockare päls för att för att den ska få värme. Till våren behöver den tunnare päls för att inte den ska bli så varm.

Rävens vanligaste läte är ett hest och kort tjut. Dessutom morrar den och har även ett starkt fräsande eller harklande ljud. En rödräv har upp till 28 olika läten. När räven blir rädd stoppar den svansen mellan benen, precis som en hund.

I vilt tillstånd lever räven enbart två år.

Den största faran för rödräven är sjukdomar och man räknar med att en tredjedel av alla rödrävar dör i smittsjukdomar där rävsjuka är den vanligaste. Under 1990-talet såg det mörkt ut för rödräven, men nu anses beståndet ligga på en stabil och acceptabel nivå.

Skrivet av: Jim Karlsson

RECEPT

Brysselkålsgratäng med julskinka och bacon.

Ingredienser:

4 port.

300 gram kokt skinka, gärna julskinka
400 gram brysselkål eller rödkål
3 dl vispgrädde
3 ägg
3 dl riven ost
Svartpeppar och salt

Servering:

1 paket bacon, 140 gram
2 dl rårörda lingon

Gör så här:

1. Sätt ugnen på 225 grader.
2. Skär skinkan i tärningar. Förväll brysselkål 10 minuter i lättsaltat vatten. Dela brysselkålen på hälften och bryn den lätt i en stekpanna. Använder du rödkål så strimla den och stek den lite glansig i en stekpanna.
3. Blanda julskinka och kål i en gratängform, ca 25x30 cm.
4. Vispa ihop grädde, ägg och ost. Krydda med salt och peppar. Häll det i formen och tillaga gratängen i ugnen i ca 25 minuter.
5. Strimla baconet och stek det knaprigt i en stekpanna. Strö bacon och lingon över gratängen vid servering.

Pytt med rester av julskinka, julkorv och grönkål.

Ingredienser:

4 port.

Restpytt:

800g kokt potatis
400g julskinka
150g rökt julkorv, exempelvis Läckökorv eller Onsalakorv
50g grönkål
1 gul lök
0,5 tsk vitlökspulver
salt, peppar

Senapscreme:

2 dl crème fraiche
2 msk grov senap, ex skånsk senap
2 msk hackad dill

Gör så här:

1. Tärna potatis, julskinka och julkorv. Skär grönkålen till mindre bitar och hacka löken. Smält smör i en stekpanna och börja med att steka potatisen på ganska hög värme.
2. När potatisen fått yta, ha ner tärnad julskinka och hackad lök. Sänk värmen en aning och stek tills skinkan fått lite yta. Ha sedan ner korven.
3. Ha ner grönkålen och låt den mjukna. Smaka av med en nypa salt, malen svartpeppar och ett varv vitlökspulver. Rör ihop crème fraiche med senap och hackad dill. Servera senapscremen till pytten.

Skrivet av: Ulrika Arvidsson

HUMOR

Varför kunde inte tomten leverera paket på julaften?
- Han klappade ihop.

**Hur går det för Lucia i år?
– Lysande!**

- Det är flera meter snö utanför!
- Ah, du driver med mig!

Vet du när bina firar jul?
- När julen är förbi!!

**Var det många som dansade runt
granen?
– Nä, inte en kotte.**

Pappa kan vi få hund till jul?
– Nej, vi ska ha skinka som vanligt.

**Varför kommer jultomten alltid genom skorstenen?
- För att han vet att han inte kan komma in
genom bakdörren.**

- Varför ligger det skärvor på golvet?
- Tomtegubbarna slog i glaset!

- Vad gjorde gymnasterna på julfesten?**
- Julade!**

Mitt minne är som en julkalender – full av luckor.

JAG VET INTE OM DET BLIR NÅGOT JULFIRANDE HÄR. I MORSE HÖLL JAG INTE PÅ ATT FÅ UPP YTTERDÖRREN! MEN DET ÄR KLART, DET KANSKE INTE ÄR SÅ KONSTIGT NU NÄR JULEN STÅR FÖR DÖRREN!

Qrkod till ljudklipp.

Skrivet av: Emil Pettersson

NUMRETS BILD

God
Ful